Eduskunnan talousvaliokunta
00102 EDUSKUNTA

Kuuleminen 28.9.2016

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) lausunto hallituksen esityksestä sähköturvallisuuslaiksi (HE 116/2016)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes) lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle sähköturvallisuuslaiksi (HE 116/2016). Tukes toimii voimassa olevan lain ja ehdotetun uuden lain valvontaviranomaisena. Tukes toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Sähköturvallisuuslailla on tarkoitus varmistaa niin sähkölaitteiden (sähkötuotteiden) kuin sähkölaitteistojenkin (sähköasennusten) turvallisuus käyttöönotettaessa ja käytön aikana. Lisäksi lailla pyritään estämään sähkölaitteiden ja -laitteistojen aiheuttamien sähkömagneettisten häiriöiden haitalliset vaikutukset.

Sähkön käyttö on yhteiskunnassamme erittäin laajaa, mutta sähkö energiamuotona on vaarallinen mahdollisten sähköiskujen sekä sähkön aiheuttamien tulipalojen vuoksi. Siksi Tukes näkee perustelluksi, että voimassa olevien säädösten mukainen vaatimustaso ja säädettävät asiat säilyvät pääpiirteissään ennallaan, kuten lakiehdotuksessa on ehdotettukin. Tukesin asiantuntijat ovat osallistuneet lakiehdotuksen valmisteluun. Tukes kannattaa ehdotusta esitetyssä muodossa.

Direktiivit

Ehdotetulla lailla on tarkoitus panna täytäntöön sähkötuotteita koskeva jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston pienjännitedirektiivi 2014/35/EU (LVD) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston sähkömagneettista yhteensopivuutta koskeva direktiivi 2014/30/EU (EMC).

Pienjännitedirektiivin täytäntöönpanolla on tarkoitus varmistaa, että markkinoilla olevat sähkölaitteet ovat turvallisia ja vaatimustenmukaisia sekä taata sisämarkkinoiden toiminta. EMC-direktiivin täytäntöönpanolla on tarkoitus varmistaa, että sähkölaitteiden ja -laitteistojen sähkömagneettinen yhteensopivuus on tasoltaan riittävä.

Täytäntöön pantavat uusitut EU-direktiivit on mukautettu EU:n uuden lainsäädäntökehyksen (NLF) mallin mukaiseksi. Aiempaan LVD- ja EMC-direktiiveihin verrattuna uusituissa direktiiveissä talouden toimijoiden velvollisuudet ovat lueteltu aikaisempaa yksityiskohtaisemmin. Merkittävistä muutoksista niissä ei kuitenkaan ole kyse. Useimmat talouden toimijoita koskevat velvollisuudet täydentävät nykyisiä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Helsinki
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki

Tampere
Kalevantie 2
33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Vaihde 029 5052 000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9

velvollisuuksia tai vastaavat tavanomaista käytäntöä vastuullisesti toimivassa yrityksessä jo nykylainsäädännön hengen mukaisesti. Täytäntöönpanolla ei ole vaikutuksia teknisiin vaatimuksiin eikä myöskään vaatimustenmukaisuuden arviointia ja markkinoille saattamista koskeviin menettelytapoihin.

Kansalliset vaatimukset

Ehdotetulla lailla säädettäisiin myös sähkölaitteistojen (sähköasennuksien) rakentamista ja käyttöä koskevista turvallisuusvaatimuksista, jotka ovat kansallisia. Lakiehdotuksessa ja voimassa olevissa säädöksissä on vaatimuksia mm. seuraaville osa-alueille: sähkölaitteiston tekninen rakenne, rakentajan ja korjaajan pätevyysvaatimukset, kunnossapito, sähkötarkastukset sekä sähkötyöturvallisuuden erityisvaatimukset.

Lakiehdotuksessa nämä vaatimukset ovat pääosin ennallaan voimassa oleviin säädöksiin nähden, mutta eräitä yksittäisiä täsmennyksiä ja kevennyksiä on tehty. Sähkölaitteistojen varmennus- ja määräaikaistarkastusten kohteet määrittelevää sähkölaitteistoluokitusta on yksinkertaistettu poistamalla luokituksen päällekkäisyydet ja erilaiset määrittelytavat. Tämän tarkoituksena on helpottaa vaatimusten ymmärrettävyyttä ja toteutumista etenkin kiinteistöjen haltijoiden ja omistajien keskuudessa, joiden velvoitteena on tilata lain edellyttämät määräaikaistarkastukset. Luokituksen yksinkertaistaminen on Tukesin mielestä kannatettavaa.

Suoritetuista sähkötarkastuksista tehtävistä tarkastusilmoituksista verkkoyhtiöiden ja viranomaisen rekisteriin ehdotetaan luovuttavaksi. Tällä kevennetään normistoa niin ilmoitukset tekevien tarkastajien kuin rekisterejä pitävien verkkoyhtiöidenkin osalta. Ilmoitusten rekisteröinti ei ole ollut jakeluverkkoyhtiöiden normaalille toiminnalle ominainen tehtävä. Rekistereistä luopuminen hieman hankaloittaa valvontaviranomaisen toimintaa, mutta on korvattavissa muilla toimenpiteillä. Nykyisiä rekisterejä ei ole pystytty hyödyntämään kohtuullisessa suhteessa niiden ylläpitoon kuluviin resursseihin nähden.

Voimassa olevat säädökset tuntevat ns. varmennusoikeusurakoitsijan, joka sertifioidun ja ylläpidetyn laatujärjestelmän vastineena saa helpotuksia kolmannen osapuolen suorittamiin varmennustarkastuksiin. Järjestelmä ei ole kaikin osin saavuttanut turvallisuustavoitteitaan, ja on myös käytännössä jäänyt hyvin marginaaliseksi muutaman yksittäisen yrityksen oikeudeksi. Järjestelmästä ehdotetaan luovuttavaksi soveltuvan siirtymäkauden puitteissa, mikä on Tukesin mielestä kannatettavaa.

Lakiehdotuksessa on korostettu sähkölaitteistojen kunnossapidon merkitystä voimassa olevaan säädökseen nähden, koska kunnossapito on tärkeää sähkön aiheuttamien tulipalojen ehkäisemisen kannalta. Kunnossapito-ohjelmia ja määräaikaistarkastuksia edellytetään lakiehdotuksessa entisessä laajuudessa. Tukes näkee kunnossapidon merkityksen turvallisuudelle tärkeänä ja kannattaa lakiehdotusta siihen liittyviltä osiltaan.

Lakiehdotuksessa on myös täsmennetty eräiden yksityiskohtien osalta, milloin ei tarvita varsinaisia ns. sähköurakointioikeuksia, mutta annettu kuitenkin sellaiset vaatimukset ammattitaidosta ja muista menettelyistä millä turvallisuus varmistetaan riittävästi. Kyseisiä täsmennettyjä alueita ovat mm. kaivuriurakoitsijan suorittamat maakaapelien maahanlaskut, sähköautojen voimajärjestelmien korjaustyöt

sekä sähköalan oppilaitosten opetustyössä tehtävät tilapäisasennukset. Täsmennyksissä on otettu huomioon alojen liiketoimintamallit ja yritysrakenteet. Täsmennykset ovat Tukesin mielestä kannatettavia.

Kimmo Peltonen
pääjohtaja

Harri Westerlund
ryhmäpäällikkö

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Helsinki
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki

Tampere
Kalevantie 2
33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Vaihde 029 5052 000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9